

Dette kriterium indebærer, at alle muligheder for revalidering af den pågældende skal være udtømt, og at der i øvrigt ikke findes andre muligheder for selvforsørgelse.

Det foreslåede tildelingskriterium betyder samtidig en forenklet sagsbehandling med en betydelig reduktion af bl.a. speciallægeerklæringer. Ekspeditionstiden kortes ned, og de administrative omkostninger reduceres.

Pensionstildeling efter et socialt kriterium gør det rimeligt at styrke arbejdsmarkedets parter i revaliderings- og pensionsnævnene.

Forslagsstillerne lægger afgørende vægt på, at ingen tildeles pension på grund af udviklingen på arbejdsmarkedet. Det er en forudsætning, at kommunerne får indskærpet denne særlige forpligtelse, der især må gælde for personer op til 45 år – den nederste aldersgrænse for tildeling af enkepension i dag.

Pension efter socialt kriterium forpligter kommunerne til fortsat at følge pågældende med henblik på at vurdere, om der er mulighed for erhvervsmæssig placering.

Anvendelse af behovskriteriet ved tildeling af førtidspension rejser spørgsmålet om, hvilken stilling man skal tage til de mange personer, der har virket ved husligt arbejde i en årrække. De fleste af disse vil ikke kunne placeres i erhvervslivet, og deres personlige erhvervsindkomst er 0.

Førtidspensionsudvalget har foreslået, at der ved tildeling sondres mellem personer, for hvem der foreligger et lægeligt grundlag, og andre. For den første kategori skal behovsvurderingen foregå alene på grundlag af deres personlige indkomst. For den anden kategori skal behovsvurderingen foregå på grundlag af ægtefællernes samlede indkomst.

For at undgå at skulle foretage en sådan sontring går beslutningsforslaget ind for, at egenindkomsten lægges til grund for behovsvurdering i alle tilfælde, men for så vidt vedkommende er gift og har udført husholdningsfunktioner, betragtes husholdningsarbejdet som erhverv, såfremt forsørgelsesgrundlaget er blevet tilvejebragt og fortsat tilvejebringes af ægtefællen. Tildeling af pension skal i så fald bero på nedsat evne til at udføre husligt arbejde.

Denne regel gælder for begge køn.

Forslaget betyder, at i de situationer, hvor ægtefællens forsørgelsesgrundlag falder bort som følge af svigtende indtægter eller andet, vil den ægtefælle, der har udført husholdningsfunktioner, blive vurderet efter, hvorvidt der er behov for varig forsørgelse. I de situationer, hvor ægtefællens forsør-

gelsesgrundlag ikke bortfalder, vil ægtefællen med husholdningsfunktioner være berettiget til førtidspension, såfremt evnen til at udføre husligt arbejde nedsættes eller bortfalder. Den gensidige forsørgelsespligt kommer i denne relation ikke til udtryk.

Det foreliggende forslag tilsigter at forbedre retsstillingen for de kvinder, der i dag opfylder betingelserne for at modtage enkepension efter enkepensionslovens § 1, stk. 1. Forslaget indebærer, at de sociale myndigheder gennem råd, vejledning og revalidering skal hjælpe denne gruppe ud i erhverv. Er det imidlertid på forhånd klart, at pågældende selv ønsker en pension f.eks. på grund af mindreårige børn, bør dette resultere i tildeling af førtidspension. Såfremt en sådan pensionist efterfølgende måtte ønske råd, vejledning og revalidering med henblik på en erhvervsmæssig placering, bør revalideringsforanstaltninger iværksættes af de sociale myndigheder. Enkemænd i tilsvarende situationer skal have tilsvarende retsstilling.

Pension bortfalder, når man ikke længere opfylder betingelserne for tildeling.

En pensionsreform efter beslutningsforslagets retningslinjer betyder en administrativ forenkling, gør det lettere for den enkelte at overskue og opsamlere de ret betydelige grupper, der i dag falder igennem pensionssystemets regler og alene har bistandslovens bestemmelser om varig hjælp som sikkerhedsnet. Der er samtidig tale om væsentlig forbedrede ydelser for dem, der i dag modtager laveste invalidepension, enkepension og den såkaldte juniorpension.

Det skal understreges, at forslaget ikke afsvækker de gældende arbejdsmarkedsregler vedrørende arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og efterløn.

Forslagsstillerne lægger afgørende vægt på, at denne reform vedtages af et bredt flertal i folketinget, og man vil i udvalgsarbejdet være åben overfor forslag til forbedringer.

De økonomiske konsekvenser af beslutningsforslaget må nærmere belyses under udvalgsarbejdet. Forslagsstillerne er indstillet på, at pensionsreformen må holdes inden for de midler, der er til rådighed fra den sociale pensionsfond, eventuelt således at reformen træder gradvis i kraft, efterhånden som midlerne frigives fra pensionsfonden.

Socialdemokratiet finder det hensigtsmæssigt, at man i forbindelse med en pensionsreform ændrer finansieringsreglerne, således at man støtter kommunerne i deres forebyggende arbejde og revalideringsbestræbelser for på denne måde at begrænse pensionstildelingerne.